

Передплата

за «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

за цілий рік . . . . . 20 кор.
за пів року . . . . . 10 кор.
за чверть року . . . . . 5 кор.
за місяць . . . . . 1-70 кор.

За границею:

за цілий рік: зі щоденною
виплатою 7 доларів, або 12
рублів: з виплатою двічі
в тижні 5½ долара, або 10
рублів: з виплатою що субо-
ти 4½ долара, або 9 рублів.
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш.
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича

Виходить у Львові що дня
крім неділі руских свят
о 5½ год. по полудні.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» при
ул. Осолінських ч. II. партер
(фронт від ул. Тихої). Експе-
диція місцева в Агенції
Соколовського в сажаї Гавс-
мана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереження.

Рекламації неопечатані є
вільні від порта. — Оголо-
шення звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надіславім» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесеня по 30 сот.
від стрічки.

Політичне положення перед і за Литавою.

(X) Доля чеського сойму завершена, сесию відрочено. Кожного дня придумувано нову формулу, щоби довести до діяльності чеський сойм, однак усі змагання показали ся марними. Німці не хотіли відступити від обструкції. Чехи вельми бажали діяльної сесії, а тепер почне ся спір о те, хто винен, що сесию відрочено. Чехи приписують головну вину прямому впливови міністра Шрайнера. Наслідком такого вислідку сесії чеського сойму виринає на дневний порядок питанє про сесию державної ради, на котру чеський сойм кинув зловіщу тінь.

Підчас останної сесії держ. ради уложено під її кінець з почину дра Крамажа між клубовими предсідниками по застанові обструкції широку програму роботи на весняну сесию. Окрім того обговорено також потребу обнови кабінету. Чехи вимагали рівного числа як для Славян, так і для Німців, хоч сі останні не хотіли про се слухати, але вже нишком згоджували ся на 5 славянських міністрів: 2 польських, 2 чеських а 1 південнославянського. Німці не хотіли творити посад міністрів-земляків і згоджували ся вже міністерство рільництва віддати Словінцєви.

Однак тепер положення змінило ся, бо Німці роздратували не тільки Чехів наслідком ударення сесії чеського сойму, але й Словінців через замкненє старийського сойму наслідком словінської обструкції. Славянська Єднота (союз чеських і південнослав. клубів) невдоволений також непевною політикою польського кола і тому починають зближати ся до укр.-русского клубу (хоч вість про переговори між представниками сего клубу а Слав.Єднотою заперечено), щоби тим способом утворити зєднану опозицію 150 послів. Слав. Єднота все ще числить на поміч Стаїньського і єго товаришів і наміряє правительству ставити рішучий опр при ухваленні засобу невобранців, бо ухваленє сего буде головною задачею весняної сесії. Таким способом вигляди весняної сесії держ. ради не представляють ся вельми відродно, хоч N. fr. Presse заповідає таки обнову міністерства в таким напрямі, що міністром рільництва має стати управитель сего міністерства др. Пои, родом Чех, а Deutsch. Nat. Corresp. сподіває ся, що нові переговори доведуть таки до порозуміння між Чехами і Німцями.

Тимчасом за Литавою укладають ся зпунтані до неможливости відносини мимо всякої зневіри незвичайно корисно для кабінету др. Куена-Гедерварієго. Хоч коштувці і мадарські вельможі зєднані в Народнім клубі (касині) розпочали кертичну роботу проти нового кабінету і намагали ся вплинути на др. Куена, щоби він керму державну віддав у руки др. Стефана Тісси, і др. Куен навіть їздив з такою проделогою до монарха, однак монарх рішучо заявив ся проти всякої зміни кабінету. В краю справді проявляють ся позначки значного протверезення з коштувської загорілости.

З різних комітетів надходять щоденно вісти, що муніципалія не тільки до відома приймають зміну правительства і урядованє др. Куена, але висловлюють навіть бажанє, щоби єму новело ся довести до ладу в краю і заявляють ся проти т. зв. народного опору.

Яскраво осьвічує тамошне внутрішнє положення і настрої широких верств сусільности виступленє міністра торговлі Геронімо, котрому предложено кандидатуру до сойму проти др. Батіяньєго в Ігльо. В кандидатській промові зазначив Геронімі, що предложенє єму кандидатура є першою позначкою звороту прилюдного настрою в краю. Теперішній сойм не представляє уже волі більшости краю. Партийна загорілость спинила навіть ухваленє бюджет, провізорії, а обмежала ся лише високопарними окликами про народогосподарську окремішність. Банкова справа не є політичним питанєм а справою фінансової користи. Теперішня правительствєнна система знищила край, вплинула шкідливо на адміністрацію і довела до недобору а до того спадуть ще на край великанські тягарі. Угорські залізничі доведені пок. міністром Баротом до великого процвітання підупали зовсім за Кошуту. На держ. угорські залізничі вложено 2½ мільярда, від котрих треба платити 116 мільонів проценту. Коли державна доплата на покритє процентів в 1906 р. упала була на 9 мільонів корон, то в 1909 р. вносила доплата 70 міль. а се означає страшний занепад. Крім того правительство вело неастанний спір з Короною, а істория доказує, що найбільші успіхи Угри осягали в порозумінні з монархом. (Грімкі оклики: „най живє король!“). Правительство бажает довести до справедливої виборчої реформи, відповідної сучасним обставинам і потребам населення Угорщини, а крім того бажает обнови адміністрацію. Промову міністра прийнято грімкими окликами, але в коштувських кругах викликала она велике пригнобленє.

Др. Куен Гедерварі довів до розєму в Хорвації, котрої управу обняв ноноіменований бан Томасич і поклав собі за задачу довести до порозуміння між Хорватами і Сербами, а крім того і справу службової приєматки залізничої, котрою коаліційнє міністерство попереднє змагало до змадршеня Хорвації, бажает поладити корисно для обидвох сторін, а поки що справу сю тепер усунув на бік аж до вибору нового сойму. Також організація нового правительствєнного сторонництва «Народного сторонництва горожанського» поступає скоро вперед, а при нових виборах буде др. Куен ставити своїх кандидатів (має їх вже около 300) проти коштувців і вірноконституційників (др. Тісса) і сподіває ся в соймі мати певну більшість.

Наостанку забрав ся др. Куен до поладити боснійської конституції, над котрої начерком відбувають ся наради в міністерстві, т. к. що без далекосяглих змін, буде начерк сей поданий до санкції і в найближнім часі оповіщений.

Все те вказує, що між новим правительством а розсердженими за виборчу реформу мадарськими вельможами прийде до завзятої боротьби при виборах і можна мати надію, що буде переломана верховлада мадарських вельмож тим лекше, що нове правительство починає переговори і з представниками немадарських народностей, щоби вдоволювати їх оправданим домаганям

Галицький сойм.

Докінченє звіту з 76. засіданя з суботи 5 лютого 1910 р.

П. Сколишевський вказував, що капітал вложений в будови залізниць, хоч не завсїгда процентує ся, то є позиточний, бо залізниця впливає корисно на инші галузі господарства. Галицькі т. зв. локальні залізничі дають однак більший дохід в готівці, як в инших австрійських краях. Але се лип позірно, бо наші лінії є значно довші. В Галичії знов західна дає більшу ренту з залізниць, як східна. Відтак обгорював потребу нових ліній. Підвишка цін білетів, відібє ся на подорожних III. класи отже треба IV. класи для незможних.

По промовах п. Трача і п. Вітоса розправу замкнено і вибрано генеральних бесідників.

Пос. др. К. Левицький генеральний бесідник проти в залізничій розправі зазначив, що р. 1910. є важнійший від попередних, бо сего року війшли в житє підвишені перевозові тарифи, а се дасть державному скарбови з Галичії 10 мільонів річно.

Край має право домагати ся задлятого уліпшеня і сповненя домагань населеня. В тім напрямі і Русини ставлять свої домаганя. Що до поплатности залізниць в Галичії то висказ п. Сколишевського, начеб східно-галицькі залізничі були менше поплатні від західних, є голосновний. На поплатність залізниць впливає напрям, в яким вона іде. Коли она переходить через осередки промислового і торгового руху, то така залізниця безперечно буде поплатнійша. Тимчасом в східній Галичії одною з причин слабшої поплатности локальних залізниць є власне те, що при їх будові часто рішали не потреби населеня, але бажаня одиниць. Приміром сего є лінія Тернопіль-Ходорів, при якій лежать Бережани. Бережани є о шість кльм. віддалені від найближшої стації, села Поступор, а се рух на тій лінії ослабляє. Другий примір, се лінія Коломия Стефанівка, на якій перестанки пороблено не коло сіл, а коло фільварків.

До лихої господарки залізничих управ причиняє ся надмірне перетяженє працею службового персоналу, і се є часто одинокою причиною нещастя, що опісля коштують мільони в грошах, а часто жертвою їх паде людське житє, якого грішми не можна оплатити, н. пр. минулого року на стації Торске коло Ворвулінець на лінії Чортків-Заліщики і на стації Глібока на Буковині. Ті випадки порвали за собою жертви в людях, а обі лучили ся в окрузі одной дирекції (станіславівської). Процес редакції Glosu обжалованої о обиду чести п. Новорольским, управителем огрівалень у Львові, виявив мучеництво низшої залізничої служби і легковаженє життя і здоровля тисячів подорожних, яких поручає ся людям, що упадають під тягарем уму

Ченя. Машиністи, що ведуть поїзди, повнили службу не раз по кілька днів без перерви. Така сама справа з топниками. А коли пр. топник Сольський, з причини утомлення відказував ся від служби, накладано на него грошеві карі і побивано їх. З другого боку жадає бесідник більшої привітливости, учинности і чемности зглядом подорожжючої публики. Особливо селяни і робітники не можуть допросити ся інформацій від урядників, тратять часто получения і наражені на страти.

Брак руских написів на стаційних будинках належить також до наших кривд. Руских написів нема ще доси на лініях Львів Тернопіль, Львів-Підзамче, Красне-Буск - Зборів, Хирів-Стрий і многих поодиноких стаціях, як Дубляни-Кранцберг, Більче-Волиця, Угерско-Добряни. Зелізничі урядники не шанують рускої мови і руских подорожних. Руских білетів руска публика не може дочекати ся, а поведене властей в тім випадку є дволичне. Один урядник заявив, що урядникам заборонено видавати рускі посвідки, а одного навіть покарано за се, що важив ся видати руску посвідку.

Протестую також проти заяви п. Стажинського з дня 4. лютого с р., що представники державної власти в соймі в справі руского внесення не вільно в палаті промовляти по руски. Від давна чуємо тут і скрізь вискази: польська земля, польський сойм, і т. д. Маємо основний закон, заприсяжений монархом, і він заporučає нам рівноправність нашої мови. Як би такий голос обізвася в чеськім соймі проти чеської, або німецької мови, то з певністю в одній хвилі сойм би зістав замкнений. (Оплески). Ми з сеї історичної хвилі витягнемо всі послідовности і у Відні спитаємо, чи вільно так відзивати ся в соймі без протесту зі сторони заступника власти, заступника цїсара?

Руский наїд домагає ся, щоби вже раз покінчили ся ті ненормальні відносини, які запанували в управі і серед персоналу галицьких зелізниць та щоби те, що нинішня зелізнича розправа виказала, послужило в інтересі не тільки польского, але і руского народа. (Оплески).

П. Стапінський, ген. бесідник за, домагав ся відповіді правительства на давнійші ухвали сойму в справі признання соймовим послам тих самих знижок, які мають послі парламентарні, нарікав на переповнене особових поїздів в Галичині, особливо III. кляси, а сезонів робітники мусять не раз по 12 до 20 годин ждати на слідуєчий поїзд. Відтак нарікав на злу комбінацію товарних тариф і тому до Галичини дешевше спроваджувати товар з Відня через Угорщину, як прямо. Вкінці виказував користи получения зел. Перемишль-Березів з Коросном і подав резолюцію.

О годині 2 1/2 перервано.

Вечірне засідане почало ся о год. 8 1/2.

П. Колішер зазначив, що діяльність краевого виділу в справах зелізниць добра, коли про неї так мало говорено і відпирив закид п. Старуха, що східна Галичина є при будові зелізниць гірше поставлена як західна, бо тут рішають лише економічні згляди. Держава Галичину занедбувала, а тепер край мусить накладати се, що занедбала держава. Державна адміністрація зелізниць має великі хиби. Щоби се поправити, держава наложила навіть без парламенту новий податок в висоті 15 мільонів річно з самої Галичини, підносячи тарифи особові і товарні. При тім піднесено головну ціну білетів III. кляси, а то тому, що через піднесенє цін II. і I. кляси пасажери їздили би III-ю і зиску не було би. IV-ої кляси правительство не хоче завести, бо адміністрація до особових поїздів пересічно докладає, а так небобрі був би ще більший. Для робітників є і так знижки. Побільшений дохід з зелізниць близько о 50 мільонів не лишиться ся на жаль в державних касах, а піде на покритє недобору, який держава зробила в Чехах купуючі тамошні зелізниці, непоплатні. Адміністрація зелізниць коштує також багато, через недостачу доброї управи.

В резолюціях поставлених бесідником, висказує ся жаль, що зелізниці є переповнені і старі, а стаційні будинки занедбані і нечисті, що є за мало локомотив, що зелізничі двірці, особливо товарні, є тісні і зле вивітовані, та звиває ся правительство, щоби на більших ста-

ціях побудовало більше торів, прибїлило локомотиви і особові вагони, та удержувало в них як і на стаціях більший порядок і чистоту, щоби улїпшило освітленє вагонів, щоби давало більше робіт кравчим фабрикам вагонів і машин, щоби зеведене виспих тариф зрівноважело вивозом кравчих плодів, щоби приступило до будови більшої скількості ліній в Галичині, щоби важнійші лінії локальні в Галичині, втягнуло в сїть державну, та вкінці, щоби правительство завело поспішні поїзди на лінії Тарнів-Орло Пешт.

В подрібній розправі прийнято перші три внесенє комісії. При IV-тій точці забирав голос п. Стояловский, при V-ій (будова зеліниць Коломия-Устеріки, п. Миронюк-Заячук, попираючи будову сеї зелізниці, дуже потрібної для Гуцулів.

Ухвалено відтак точку VI. і VII. а відкинено резолюцію п. А. Старуха, що домагав ся удержавленя автомобілевої лінії Балигород-Ліско. Далше прийнято точку VIII—XI і всі резолюції звітника.

Поміж резолюціями прийнято резолюцію п. Старуха в справі знижок для учеників і відслано її до кр. виділу.

До другої резолюції п. Старуха в справі знижок для робітників промовляв п. Макух і закинув, що сезонів робітникам роблять перепони, бо не видають їм робітничих книжок, тільки службові, а тоді они не можуть одержати знижок. Кождий робітник, що їде на роботу, повинен мати знижку. Бували випадки, що партия робітників, зложена з 6, 7 робітників, платила за 10-ох, щоби лише мати знижку. Резолюцію прийнято, а також резолюцію п. Левицкого в справі будови зеліниць Тьвмач-Городенка і Коломия-Жабе. П. К. Левицкий поставив резолюцію о руский службовий персонал: „Звиває ся правительство, щоби до служби при зелізниці принімало кандидатів без огляду на народність, за рівно Русинів і Поляків“. В нормальних відносинах була би она безпредметовою, але у нас є конечна. Зелізничий персонал не знає рускої мови, а рускі подорожні є через те наражені на різні перешкоди і труднощі. Адміністрація зеліниць не тільки що не старає ся зарадити лихови, але ще не радо приймає до служби Русинів і робить їм різні перепони. Резолюцію прийнято, а також резолюцію п. Курівця в справі заведеня поспішних поїздів на лініях Львів-Стрий, Стрий-Станиславів, Станиславів-Дрогобич-Борислав.

П. Стапінський домагав ся, щоби зелізниця Перемишль-Березів з трансверзальною зеліницею лучила ся в Коросні, не в Римакові. Проти сеї резолюції заявив ся п. Урбанський, п. Домбский а п. Стапінський збивав їх закиди, що кошт бажаного ним получения буде розмірно незначний, а причинить ся до економічного піднесеня дотичних околиць. Резолюцію п. Стапінського прийнято.

Прийнято всі інші резолюції що до зах. Галичини. П. Долінський домагав ся будови зелізниці Перимішль-Динів-Березів. Прийнято резолюцію.

Відтак розпочала ся розправа над внесенєм п. Г. Ст. Баденього о получение лінії Львів-Підгайці з лінією Станиславів-Гусятин в стації Бучач.

П. Макух зазначив, що було би далеко раціональнійше повести її не до Бучача, але до Чорткова-Вигнанки. Попровадивши до Бучача маємо получение лише з одним повітом, а через Чортків-Вигнанку зелізниця одержує получение з усіма східно галицькими локальними лініями.

По промовах п. Г. Ст. Баденього, Щецля і Вівієна кр. маршалок замкнув засіданє о год. 12. в ночи.

77. засіданє в понеділок д. 7. лютого почало ся о год. 1/2 11.

П. Старух попер петицію гр. Суха Воля в справі прийнятя коштів ліченя Зсфії Модли в кр. шпитали у Львові на кр. фонд, а п. Кивелюк поставив нагле внесенє в справі руских шкіл у Львові.

Інтерпеляції внесли між иншими: п. Скварко в справі покритвденя селян при доставах радою повітовою в Старім Самборі, п. Король, в справі неправного відібраня половини города

народній школі в Винниках громадою Жовквою, п. Левицкий в справі виборів до гром. ради в Княждрові, п. Куровець в справі нищеня сливних дерев шкідником в Калуціні.

Відтак відбуло ся голосованє над справою продовженя зелізниці Львів-Підгайці. Внесенє п. Макуха відкинено, а прийнято внесенє комісії. При слідуєчій точці дн. порядку, іменню при звіті зеліничої комісії в справі будови зелізниці з Грималова до Калагарівки і получения зеліничого двірця в Грималові з стацією в Хоросткові, — п. Думка заявив ся за внесенєми комісії, критикував деякі недостачі в адміністрації і поведенє кондукторів з подорожними особливо селянами.

Внесенє комісії прийнято.

З черги почала ся розправа над звітом зеліничої комісії про внесенє п. Ю. Брунцького о перемену особового перестанку Мартинів на особово-товарову стацію.

П. Куровець заявив ся за внесенєм бар. Брунцького, щоби відкрити і товарову стацію а то задля господарских потреб калуського повіта. Технічні перешкоди, про які говорить звіт комісії, можна усунути. За тим заявили ся пп. Винничук і Старух.

П. Левицкий звернув увагу на те, що їде тут і о інтереси части рогатинського повіта, з огляду на те, що стація Бурштин-Демянів є значно віддалена від Бурштина і доїзд до сего міста є дуже утруднений. Зате стація в Мартиніві була би кориснійша.

П. Ю. Брунцький заявив ся також за внесенєм руских послів, а на случай, як би они перепали, поставив таку резолюцію: звиває ся виділ кр., щоби в відповідний спосіб зарядив на праву дороги з Мартинова до Букачовець.

Маршалок заявив, що сеї резолюції не може піддати під голосованє, бо она до порядку дневного не належить і тоді прийнято внесенє комісії і внесенє зелізн. комісії про звіт кр. виділу що до фінансового попертя краєм локальної зелізниці з Велички через Мисленичі до длішної Морави.

При проктованій позичці для акційного зел. тов-а Хабівка-Закопанє виступив п. Старух проти сеї позички. Звітник вказує що зелізниця та оплачує ся, отже може зятягнути позичку в яким банку. Кравві фонди повинні служити иншим цілям і потребам.

По промовах пп. Беднарского, Федоровича, Леа і Дембского внесенє комісії прийнято.

Відтак почала ся розправа над звітом адм. комісії в спр. дозволу повіт. раді в Мисленичах на зятягненє 70.000 К позички на покритє коштів докінченя будови доріг.

П. Старух заявив іменем клубу, що голосувати буде проти позички. Господарка рад повітових з будовою доріг є розтратна і легкодушна. Недостача контролі робить решту, а концец такий, що потім такі панове приходять до сойму і кажуть: „Позичте, або заручіть!“ І справді — комісія ухвалить, сойм ухвалить і все їде по давному.

Внесенє комісії прийнято і звіт адм. комісії про петицію м. Кракова о підвишку оплат від спирту, пива і меду. За звітом комісії промовляв п. Думка.

До звіту комісії в справі петиції м. Львова о зміни деяких постанов кр. закона з 18. грудня 1881 о знесеню пропінацийного права в місті Львові, промовляв п. др. К. Левицкий.

Зміни сї ухвалено вже в 1903 р. однак тоді не одержали они санкції. Комісія є переконана, що тепер обставини настільки змінили ся, що проти санкції не повинно бути ніяких оправданих перешкод. Бесідник оспорював сей погляд комісії.

В голосованю внесенє комісії з вимаганнями змінами закона прийнято у всіх трох читанях.

На тім засіданє о год. 1-ій закінчено.

Просимо відхобити передплату.

тїшатї лише самого властителя, а тут в школі булоб то все власностию молодого поколїня цілого повіту, яке за се добродїйство відплатить колись свїдомому працею на народній нивї. Надїємо ся, що се наше прошенє в користь нашої молодїжи не остане ся без успіху. — В Яворові, для 29. сїчня 1910 р. — Управа гімназїї: *Теод. Грушкевич*, ем. ц. к. проф. гімназїї. *Учительський збір: о. Омелян Крайчик, Ів. Тиховський, Дм. Лїськевич, Андрїй Маренїн, Ів. Вербовий, Андрїй Молчко.*

Маруся Загаєвич.

Лиш хмари плакали...

Нарис з житя.

Як Процева Паранька вмерла, то ніхто не знав. — Її стара, низька хатина мовчала далї зачинена... Її дїточки бігали далше по подвірїю як курята, — і носили в придїлках жовтий пісок... Невеличкий потїчок в долині, коло її хати шепотїв далше таємні слова, — — густа лозина над поточком шумїла далше сумовитими піснями...

Тільки найвищі вишні у садку за хатою мабуть все знали, бо кивали до себе верхами і шептали по тиховьки, що Процева Паранька вмерла...

Найблизша сусїдка Романиха довідалась аж під полудне від її дїтий...

Як гнала корову до води, то старший шестилїтній Михась сидїв під порогом і тримав на колїнах маленьку Яринку... Обоє плакали. Яринка плакала дуже, а Михась лиш тоді, як не міг успокоїти Яринку, кричав сильно кризь плач: — „Мамо, мамо, — ой мамо! та Ярина плаче!“... Відтак гудькав її на колїнах і притискав головку до своєї груди, щоби придушити плач...

Надїйшла Романиха, то й Михасеві стало трохи лекше... Сказав їй, що „мама силить, годї їх збудити — а Яринка дуже плаче...“ Взяла дитину на руки і пішла в хату. В дверях вдарив її такий сопух, що аж за голову хопилась — але пішла... Стала серед хати і остовпіла...

За печию лежала скульбачена, задеревїла стать жінки... Лице і руки мала скриті в брудній, перегноєній шматї, а ноги скулені під себе... На нїй кусники повязавої сорочки і перегнилої спідничини лишє вчисти вкривали наге тїло... А ціла синя, синя, — як боз розцвітїй.

„Та Паранька вже небїжка“ — шепнула тихо і боязко Романиха.

З усіх кутків взирав темний, страшний грїб... По хатї вияв розвучливий сум смерти та їмав Романиху що раз більше за серце... Вона сплалакала і зїбрала сльози в червону запаску... Хотїла втечи, бо здавалось їй, що сей грїб і її живу небавом вкрив... В ту мить двїта начє з просоня збудившись, почало пручатись і ридати — „мамо...“ Притулила дитину до грудий і втїкала з сего гробу, як від смерти чоловік втїкає.

Заціпила за собою двері і глянула на дїти. Під вікном на сухому, жовтому пісочку спав чотиролїтній Митрунє, а Михась сидїв коло него і мїряв жменями пісок...

„Ой, вже ваша матїнка не встане“ — мовила до дїтий Романиха, киваючи сумно головою — „вже небїженька“...

Михась глядїв на неї чорними, сумними очима і кривив губоньки до плачу, — а Митрунє проснувшись почав качатись по піску та клькати — „їсти!“...

Якось з полудня вже звали сусїди, що Процева Паранька вмерла... „Треба буде піти подивитись“ — мовили...

Ішли під Процеву хату і вертались.

„А Панбїг знає, ци вмерла, ци їно так люди кажуть“ — мїркувала Іваниха.

— Сїни запертї, в хатї не видко нікого... І собі верталась...

Надїйшла саме Романиха... „А то сам дрїб лишила небїжка!“ —

— „Адїт, то Паранька таки вмерла?! — А хтож її сиротину поховає?! —

— „Є ще оден старшїй хлопець на службї. Вже му дали знати“ —

— „А деж фамїлія?“ —

— А чесна фамїлія і не показуєсь. Немає маєтків, нема пощо йти... Ой так, так кумо, я то вам кажу, як Лазар лежала цілу зиму в тїй норї. Ніхто й не подивив ся до неї. То ще чудо, що ті хробачки живї! — Кажуть, що той старшїй троха їх закропляв. А то мовте, — що то не замерзло в зимї, як ті морози булї! — таж ся буда зі стодоли перероблена!... А як вона небїжка вмерла — кобїсьте бачили! — Лашка на собі небога не має. Хата пустїсенька. Все на нїй зїгниле й перебрати нема в що. Хиба що плахтину знайшла в порохнавій скринї тай перепрала. Ог буде постелити під ню, а чим прикрити — такої не знїю“...

— Ой Паранько, Паранько, а тось ся нажила — заголосила Іваниха — а то, чуєте, доля! — Ні житя — ні смерти як у людей! Бодай таким безталанним сиротам на свїт не родитись! — — —

На подвірїю бавили ся далї дїти. Копали ямку для мами, — носили в придолочках жовтий пісочок і сипали могилку... — — —

На другий день з полудня вже давонили Паранцї... Лежала збїдована на брудній лавцї, між чотирма стїнами — як суха травиця в борознї у полі. Виглядала спокїйна і щаслива, що покинула туземне пекло... Перед вечером, як сонце з землею прощалося — попрощала Паранька свої дїти і сусїди. — — — Густї хмари виливали за нею рясні сльози, а деревина кивала сумно верхами, начєб промовляла — „а бачили ви люди, як Процева Паранька вмерла“.

Черчик, 21. IX. 1908.

Телеграми

в дня 10. лютого.

Тернопіль. В селї Курівцях арештовано академика Ілька Лисого на доносє трех селян, що він підбурює людей до нападів на Поляків.

Будапешт. Урядовий дневник оголошує далшї усунєня дотеперїшних жупанїв по рїзних комїтатах та іменованя нових жупанїв.

Мадрид. Утворив ся тут новий міністерський кабинет під президентурою демократа Каналеяса.

Атени. Синод засудив єпископа з Хїос, Амвровія, за виголошенє підбурюючої промови, на утрату єпископського достоїнства.

Петербург. Нарadı славянського комїтету в справї славянського звїду в Сїфїї розпочали ся нинї. З Чехїв возьмуть участь Крамарж і Прайс, з Поляків Дмовський, з Болгарїв мін. Луканов і Бобчев, а з галицьких москвичїв Дудкаєвич.

Гельсїнґфорс. При виборах до фінляндского сойму вибрано досї послами: 42 старофїнів, 28 молодофїнів, 28 членїв шведської партїї, 16 аграрникїв, і християнсько-супільного і 87 соціял-демократїв.

Colosseum

в пасажи Германїв

при ул. Соняшній у Львові.

від 1. до 16. лютого 1909.

Найгарнїйша сензация.

ФОКИ і ЛЬВИ МОРСКІ капїтана Вебба. Верх тресури. — PEMATE і БІЛІЙ зачарований готель. — ОСЦУ LANORES кватет париских апаши. — 6 УЛЯНОВ співи і таннї російскї. — БУРМІСТР в КЛОПОТІ фарса. — ВИТОГРАФ 10 величавих новостий і т. д. і т. д.

Щоденно о 8. год. вечер представлєне. В недїлі і свята 2 представлєня о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що патици High-Life представлєне. Бїлети вчаснїйше можна набути в конторї Пльова при ул. Кароля Людвїка ч. 5.

Mit einem Griff

erhältst Du aus

Herders Konversations-Lexikon

zuverlässige Auskunft über alles, was Dir in Natur und Geistesleben begegnet.

Ein Konversationslexikon ist heute in jedem Hause unentbehrlich. Am neuen „Herder“ (8 Bände, K. 120.—) wird von der gesammten Kritik die Vollständigkeit, Klarheit, Sachlichkeit und glänzende Ausstattung gerühmt. Der billige Preis, der zudem in bequemen Teilzahlungen von K. 4.— an monatlich entrichtet werden kann, ermöglicht auch dem Mann mit kleiner Börse die Anschaffung dieses Wissenschatzes

Durch B. Herder Verlag, Wien I.

Wollzeile 33 zu beziehen.

Бюро учительське і службове

Марїї Немчиновскої, Львів, площа Академічна 3.

РУСИНИ! Жадайте у всіх трафіках, торговлях і крамницях лише туток і паперцїв з першої галицько-руської фабрики Євгена Білінського в Збарзжї.

З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурси тов. педагогїчного, а 5% на сироти і вдови по свьячениках.

Держїм ся покликю:

Свїй до свого!

Телефон 788. — Конто щадницї почтової 25.261.

Товариство взаїмних обезпечєнь

„Дністер“

у Львові, ул. Руска ч. 20. (власний дїм).

приймає обезпечєня будинків, збїжа і знярядїв господарських, від шкїд огневих під корисними услїями,

числить умїркованї премїї за обезпечєня,

лїквідує шкоди безпроволочно по пожарї,

удїляє обезпечєним членам з річної надвижки зворотї.

За рік 1909 припадає на користь членїв зворот 10%.

Полїси „Дністра“ приймає при позичках Банк краєвий у Львові і в Чернівцях, Галицька Каса Ощадности, Руска Щадниця і иншї каси ощадности.

Через „Дністер“ можна асекуровати ся на житє в Товариствї взаїмних обезпечєнь в Краковї. Інформації до обезпечєнь удїляють агенції „Дністра“.

Зголшєня письмєнних господарїв о агенцію приймають ся тїлько з таких громад, де єще не робить иншїй агент „Дністра“.

Фонди „Дністра“ 31/12 1909 вносять: Фонд резервовий і резерва премїї К 2,146.977.—; иншї фонди К 594.647.—; разом К 2.781.624.—

Канцєлярїї Товариства отворенї для сторїв від год. 8—2.

Розклад залїзничих поїздїв

важний від 1. сїчня 1910.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
Пракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Тарнога	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:05	—	2:05	5:58	9:30
Черновець	—	—	—	6:40	12:20
Станиславова	5:45	—	—	—	—
Коломиї	—	10:20	—	—	—
Стрия і Тухалї	7:29	11:45	4:25	—	11:00
Самбора	8:00	9:57	2:00	—	9:00
Сокала	7:10	12:40	4:50	—	—
Яворова	8:05	—	5:00	8:00	—
Брухович (щодня)	—	—	5:11	—	—
Підгаєць	—	11:15	—	—	9:58
Винник	—	—	—	—	12:1
На Підзамчє з:					
Підволочиск	7:01	11:40	2:00	5:15	10:12
Бродїв	7:01	—	2:00	5:15	10:12
Підгаєць	—	10:54	—	9:44	11:5
Винник	7:26	—	—	6:29	—
На Личанїв з:					
Підгаєць	—	10:36	—	9:27	11:38
Винник	—	7:08	—	6:11	—
З Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночи
Пракова	5:50	8:25	3:15	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Гїшєва	—	—	8:30	—	—
Підволочиск	6:20	10	2:16	8:00	11:10
Черновець	6:10	9:35	—	—	10:38
Черновець	—	9:10	2:23	—	2:50
Станиславова	—	—	2:50	—	—
Коломиї	—	—	—	6:00	—
Стрия	7:30	—	1:45	6:55	11:25
Самбора	6:00	9:05	3:40	—	10:45
Сокала	6:14	11:05	—	7:10	—
Яворова	8:23	—	—	6:30	—
Брухович (буднї дни)	—	—	3:20	—	—
Брухович (нед. і св.)	—	—	2:01	—	—
Підгаєць	5:58	—	—	6:16	—
Винник	5:52	—	—	—	—
З Підзамча до:					
Підволочиск	6:35	11:00	2:31	8:29	11:32
Бродїв	6:35	11:00	2:31	8:29	—
Підгаєць	6:12	—	—	6:30	—
Винник	5:35	—	1:30	—	—
З Личанова до:					
Підгаєць	6:32	—	—	6:50	—
Винник	5:54	—	—	—	—

ЗАМІТКА: Поспїшні поїзди печатанї товстїм друком. —*) Лише в недїлі.